

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת ויצא

אחי אמו

יעקב בורח מעשו אחיו ומגיע לבאר, ושם הוא פוגש את רחל ומשקה את צאן לבן. בתיאור המפגש מודגש שלוש פעמים הקשר המשפחתי בין לבן ליעקב:

"וַיְהִי כַאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל בֵּת לְבֵן אָחִי אִמּוֹ וְאֵת צֹאן לְבֵן אָחִי אִמּוֹ וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיְגַל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַיִּשָּׂק אֶת צֹאן לְבֵן אָחִי אִמּוֹ. וַיִּשָּׂק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשֶׂא אֶת קֶלֶוֹ וַיִּבְרַךְ (בראשית כט, י-יא).

מה טיבה של חזרה זו? פרשני התורה ביארו שהחזרה נועדה להדגיש שכל הפעולות שפעל יעקב עם לבן לא נבעו כלל מזכותו של לבן הרשע, אלא רק מצד היותו "אחי אמו". הקרבה המשפחתית מסבירה גם כיצד הרשה יעקב לעצמו לגול את האבן מעל פי הבאר, והיא מעידה כי נשיקת יעקב לרחל הייתה נשיקה של בן משפחה ולא נשיקת אדם זר.

אכן יש להעמיק בהבנת שורש הקשר בין יעקב ללבן. יעקב שהה בבית לבן שנים רבות, עמל למענו ברעיית צאנו ונשא את בנותיו. היאך נוכל להבין את התחברותו של יעקב לאדם כה רשע?

התשובה היא "אחי אמו". לבן ורבקה אם יעקב – מקור אחד להם. צדיקותה של רבקה מעידה כי גם בלבן אחיה טמון גרעין של קדושה, אלא שגרעין זה נתכסה ונעלם מן העין בשל תאוות הממון שמילאה את כל ישותו של לבן.

וכשראה יעקב את "צאן לבן אחי אמו" הוא ראה את מה שיכול לצאת מלבן מכוח היותו אחי אימו – מכוח הגרעין הקדוש הטמון בתוכו. יעקב הבין מייד כי מוטל עליו להוציא לפעול את קדושתו של לבן, ועל כן "וישק את צאן לבן אחי אמו". קדושה זו הוסיפה ממד נוסף ליעקב, שבא לידי ביטוי בפסוק הבא: "וישק יעקב לרחל". "וישק" ו"וישק", שני פעלים שאותיותיהן זהות ורק ניקודן שונה, מלמדים על נקודת ההשקה ביניהם, שכולה שפע: "וישק" הוא המשפיע, "וישק" הוא מקבל השפע.

זהו החיבור האמיתי בין איש לאישה, שדרכו זוכים בני הזוג להשפיע קדושה זה על זה ולהיות מושפעים זה מקדושתו המיוחדת של זה.

שאול דוד בוצ'קו